

Datum

2018-11-27

Diariernr (åberopas)

A451.367/2018

Saknr

000

Er referens

Fi2018/03025/B

Polismyndigheten
Rättsavdelningen

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.fma.b@regeringskansliet.se

Promemorian Genomförande av 2018 års ändringsdirektiv till EU:s fjärde penningtvättsdirektiv

Med de reservationer som anges nedan tillstyrker Polismyndigheten de förslag som presenteras i promemorian. I de delar som inte omnämns nedan har Polismyndigheten inga synpunkter på de lämnade förslagen eller gjorda bedömningarna. Hänvisningar till avsnitt nedan avser hänvisningar till promemorian.

Avsnitt 4 - Säkerhetspolisens frågerätt

Förslaget bedöms medföra en mer effektiv handläggning hos både Säkerhetspolisen och Finanspolisen.

Avsnitt 5.1 Mekanism för bank- och betalkonton

Allmänt

Den föreslagna mekanismen kommer att medföra stora effektivitetsvinster i Polismyndighetens arbete för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism samt även i arbetet med att utreda andra brott.

Vikten av att berörda aktörer har tillräckliga incitament att tillföra uppgifter

För att mekanismen ska få önskade effekter för Polismyndighetens arbete enligt ovan är det av stor vikt att berörda aktörer tillför de uppgifter som ska ingå i mekanismen. Polismyndigheten bedömer att det kan finnas aktörer som av olika anledningar inte fullt ut kommer att uppfylla de krav som ställs i detta avseende.

Uppgiftsbortfall kan exempelvis bero på att en aktör efter en riskavvägning gör bedömningen att vinsterna med att inte tillföra uppgifterna till mekanismen uppväger eventuella sanktioner. Ett visst bortfall av information till mekanismen kan även förväntas ske beträffande seriösa aktörer, eftersom de skiljer sig åt när det gäller förutsättningarna att uppfylla kravet på uppgiftslämning med hänsyn till storlek, resurser och teknisk kapacitet.

Oavsett ont uppsåt, eller avsaknad av faktiska möjligheter hos aktörer, så kommer information om vilka aktörer som inte tillhandahåller information till mekanismen att snabbt sprida sig i kriminella kretsar.

Med anledning av ovan vill Polismyndigheten påpeka att det är av stor vikt att tillsynsmyndigheten (Finansinspektionen) har ett starkt mandat för att effektivt och skyndsamt kunna agera när aktörer inte uppfyller sina skyldigheter att tillföra uppgifter till mekanismen. Det finns därför skäl att i den föreslagna lagen ta in uttryckliga bestämmelser om detta, t.ex. att en underlåtelse att förse systemet med relevanta uppgifter ska kunna sanktioneras med ett föreläggande förenat med vite på ett tillräckligt kännbart belopp.

Utformning av mekanismen

För det fall att utformningen av mekanismen görs genom en proxy-lösning anser Polismyndigheten att det är viktigt att mekanismen utformas så att en valfunktion skapas så att en förfrågan kan riktas mot samtliga eller endast vissa utvalda aktörer. Detta för att kunna undvika att röja för en aktör att en förfrågan om en viss person görs till andra aktörer.

Spelkonton

Polismyndigheten har kunnat iaktta en ökad användning av spelkonton i penningtvättsammanhang. Myndigheten instämmer emellertid i bedömningen att det finns skäl för slutsatsen att så kallade spelkonton inte bör hanteras inom ramen för den föreslagna mekanismen.

Genom införandet av den föreslagna mekanismen kommer sannolikt en förflyttning ske där aktörer som vill dölja ekonomiska transaktioner i större utsträckning kommer att välja spelkonton. Polismyndigheten anser därför att det finns skäl att överväga om även denna typ av konton bör registerföras, även om den nu föreslagna mekanismen inte lämpar sig för att inkludera spelkonton.

Avsnitt 5.7 – Finansunderrättelseenheten får bättre verktyg

I promemorian redovisas i avsnittet 5.7.3 slutsatsen att det inte behövs vidtas några särskilda åtgärder för att genomföra ändringsdirektivets krav i artikel 32b. Syftet med artikel 32b är att med nödvändig skyndsamhet ge finansunderrättelseenheten tillgång till information om ägare till fastigheter. På europeisk och internationell nivå är fastighetsköp, inklusive det som i Sverige definieras som bostadsrätter, ett vanligt tillvägagångssätt vid penningtvätt, eftersom det möjliggör omsättning av större summor pengar.

Polismyndigheten delar bilden att det inte finns något enkelt sätt för Finanspolisen att söka uppgifter om innehav i bostadsrätt och att det inte heller finns något annat sätt för Finanspolisen att på egen hand enkelt hitta pengar som t.ex. gömts genom investering i en bostadsrätt. Rapportering av misstankar om penningtvätt från fastighetsmäklare sker idag endast i begränsad omfattning.

Under åren 2013-2017 har Finanspolisen mottagit totalt 15 rapporter från fastighetsmäklarbranschen.

Polismyndigheten konstaterar att det inte finns något hinder enligt ändringsdirektivet att lägga till ytterligare nationella krav för att tillgodose syftena med direktivet.

Mot angiven bakgrund finns det skäl att överväga om det behövs vidtas ytterligare åtgärder för att genomföra ändringsdirektivets krav i artikel 32b. En tänkbar lösning vore att inrätta ett register över innehavare av bostadsrätter.

Juristen Tony Back har beslutat detta yttrande efter föredragning av juristen Pär Runemar. Handläggaren Malin Folkesson, Finanspolissektionen vid Nationella operativa avdelningen, har medverkat i beredningen av ärendet. Rikspolischefen Anders Thornberg har informerats om innehållet i remissvaret före beslut.

POLISMYNDIGHETEN

På avdelningschefens vägnar

Tony Back

Pär Runemar

Kopia till:

Justitiedepartementet, PO
Rikspolischefens kansli
Arbetsagarorganisationerna